Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома,
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советеи Министрий Советеи орган
(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газета арадувл 1923 шера деца ● ЕРА, 4 октябрь, 1973 шу. ● № 119 (5380). Мах 2 кеп.

ГАЗОВИКИЙ ТОЛАМ

«Чечингаз» производственни управлене газовий боахамий болхлоша, инженерно - технически болхлоша, ГIулакхерча наха хIал шийта ди хьалха кхоачашъяй шийтта план. Республика промышленни предприятетта, бахача наха, коммунально-бытовой хьашташта лаьрхIа ши милляард кубически метр газ дIахийцай. Из баххьи болаш 230 хIар сом планна совгIа бола пайза яйцаб газовикаша, 75 километр керда газопроводаш эксплуатаце дIаенна, нах чубахача 11 хIар квартишка е газ чуйиллай, пхиъ 5 хIар гарга яр юртарча квартиршка а юллаш.

Газови предприятей коллективаш Iан хьалашка болх бе кийчьеннай.

Социалистически яхье хьалхара моттиг леларе «Гудермесмежрайгаз» треста коллективно. ШолларIча квартала итогех Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Советен облсовпрофен карара кара тела Ше байраех еннай цуьнна.

Нов. В. Г. ЛАЗАРЕВНА «СССР ЛЕТЧИК-КОСМОНАВТ» ЯХА ЦIИ ЯЛАРАХ ДОЛА

СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

«Союз-12» яхача кемаца космосе никъ барах «СССР ЛЕТЧИК-КОСМОНАВТ» яхь цIи лойла Советски Союза гражданина нов. ЛАЗАРЕВ Василий Григорьевична.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1973 ш. 2 октябрь.

Нов. О. Г. МАКАРОВНА «СССР ЛЕТЧИК-КОСМОНАВТ» ЯХА ЦIИ ЯЛАРАХ ДОЛА

СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

«Союз-12» яхача кемаца космосе никъ барах «СССР ЛЕТЧИК-КОСМОНАВТ» яхь цIи лойла Советски Союза гражданина нов. МАКАРОВ Олег Григорьевична.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1973 ш. 2 октябрь.

ХЬАЛХА ЛАТТАРАШТА—ДЕЗА СОВГIАТАШ

МАЛГОБЕКСКИ РАЙОН

Самардийнаъь ухгазарча Серго цIеранIга клубе Ерриг союзни социалистически яхье дотбаьнарча хьайбаш леладеларгата СССР ордеташ медалаш ялара хетаъь торжественни собрани хилар. Из хьайбайлар МагIадибга кхъхьаргамхой депутатай городской Совета председателга К. К. Яндиева.

Къамаьл де дош ду ЦК КПСС Нохч - ГIалгIай обкома секретара М. Ш. Баматгиреевна.

Цо дийнар республика а Малгобекски района а юрта боахама къхьегамхоната ийслаIеча пятилетка кхоалагIча, хоалламбева шера хьалхарча ах шера карагIдаьнарех, дIаха де дезачох. Цуьл тIехьагIа хьалха латтача хьайбаш леладеларгата цо дIалу пачхьалкхен деза совгIаташ.

Къхьегама ЦIечи Байрахь ордендаш ду «Алханчуртский» совхоза хьайбаш лелачеча Албаков Берданкий Iумара, «Кавказ» колхоза доярка Жирютина Анна Николаевнайца, «Ингушский» совхоза доярка Пешхоева Мичий Нинайца, шиттаа дIаха.

Нов. Баматгиреева КПСС Нохч - ГIалгIай обкома, республикан Лакхехьарча Совета Президиума, Министрий Совета цIеранIга дахьъхьаеш буьйлаш пачхьалкхен совгIаташ деннираш, района беррига къхьегамгой, пар кхы а локкхагIа толамаш даха ловш довша боахех.

Правительственни совгIаташ деннараш дахьъхьа бийцар «Кавказ» колхоза жа Iуно Социалистически Къхьегама Турпалхочу Бахмадов Маде, «Ингушский» совхоза директора А. О. Гетагажева, КПСС МагIадибга горкома хьалхарча секретара П. Г. Кашеева.

Торжественни собрание гулбенараша кхайкарал дир района юрта боахама къхьегамхошка деррига гуйрийнера балхаш лоацна хана чакхдахара, Iан дика кийчо яра, укъ шера пачхьалкхенга хьайбаб продукташ йохкара ялаи 25 декабрь тIаххьаьнан кхоачашъяь яккхара тIаххьаьн.

ГУДЕРМЕССКИ РАЙОН

2 октябре Гудермесски района КПСС горкома заседанеи ева зале 1972—1973 шиш. Iан замалахь хьайбай продукти йоаккхиятеи кийчьеген алсамдаккхар дуьхь хьайбай боахама боахлюта юкъе яьржача Ерриг союзни яхье дика толамаш дахарах Гудермесски района къхьегамхошта СССР орденаш медалаш ялара хетаъь собрани хилар.

Из хьайбайлар КПСС Гудермесски горкома хьалхарча секретара А. А. Чайкина.

Дахьача толамашца, деннача правительственни совгIаташ дахьъхьал а бувцан Гудермесски района юрта боахама итт къхьегамхочуна орденаш медалаш дIаелар Нохч-ГIалгIай республикан КПСС обкома секретара М. А. Керимова. Ишшта, «Дружба» совхоза дояркана Бердар Анна Юрьевнина Ленина орден елар, цу совхозна техникина Клдакина Анна Николаевнана, «Гудермесский» совхоза бригадира Косолапов Дмитрий Яковлевича, «Новогрозненский» совхоза доярка Эдилханова Патуна, «40 лет Октября» колхоза дояркана Эдисултанова Хьавайна — Къхьегама ЦIеча Байраьха орденаш, «Кавказ» колхоза Iаьсий леладелч Цугуева Зайнуна, «Джалка» совхоза хьакхарч лелачеча Чугунова Елена Александровнайна, «Дружба» колхоза дояркана Элемгериева Умайна—«Знак Почета» орденаш, кхчарна медалаш елар.

Правительственни совгIаташ деннача къхьегамхой цIеранIга партенен правительственен докха барах а дезаш а лаьцна дир А. Ю. Бердаран Д. Я. Косолаповен.

1972—1973 шиш. Iан замалахьи хьалхарча ах шеран хьайбай продукци йоаккхиятеи кийчьеген алсамбоаккхар дика толамаш дахарах СССР хорошкола Министерства, ВЦСПС юрта боахама къхьегамхой карара кара теа ЦIе байраьх елар М. А. Керимова «Гудермесский» совхоза хьайбаш леладеларашта.

АЧХОЙ-МАРТАНОВСКИ РАЙОН

Самардийнаъь ший тайпара докхха цIей дар Ачхой-Мартановски района хьайбаш леладеларий. Маьхьа вIанарашта кIеда гIийло хьекхача михо, шершаеш я цIе байрахаш, бIарг дIа мел лекхача хьалтеха доаъх пархет правительствах кулгалой портреташ. Массе оагIорхьара автомашинашца, гIаш культура ШаI долчеха хьауъаш ба нах.

Тахан ух уьказа гуалу Ерриг союзни социалистически яхье баш ха дика толамаш дохарах шоай района КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК IIе байраьхи Даьхи совгIаташ леладеларашта хьайбаш продукташ йохкара кара луш йола IIе байраьх а.

Партен правительствах боагIаш бола юкъ маьб баьб 1972—1973 шиш. Iан замалахь хьайбай продукташ дукхага йхара а кийчьера а яржача Ерриг союзни социалистически яхье района къхьегамхоша хьийтача кьиш. Цу ихьа итогех шиш района еннай КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара луш йола IIе байраьхи ахчан премии.

1973 шера хьалхарча ах шера хьайбай докхаме дауа балхий итогех шиш района шиттаа еннай КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа карара кара луш йола IIе байраьх а.

«Лермонтовский» совхоза № 2 йолча шурий-товарни фермана еннай КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК цIеранIга совгIат дохна дIаделар.

— Аз дахьъхьа дуьш цо дезача совгIатаца, — йохк нох. Апрятихина, — дIаха а хьайбай докхами юртобахами дегIабоалабеча, пачхьалкхен планаш тIаийца социалистически дехкарашца кхоачашдеча доккхий толамаш даха кавбла шун!

Деза совгIат — IIе байраех хьашташ парте Ачхой-Мартановски района хьалхарча секретара И. А. Воронихина района хьайбаш леладеларий, Маьхьа вIанарашта кIеда гIийло хьекхача михо, шершаеш я цIе байраьхаш, бIарг дIа мел лекхача хьалтеха доаъх пархет правительствах кулгалой портреташ. Массе оагIорхьара автомашинашца, гIаш культура ШаI долчеха хьауъаш ба нах.

Тахан ух уьказа гуалу Ерриг союзни социалистически яхье баш ха дика толамаш дохарах шоай района КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК IIе байраьхи Даьхи совгIаташ леладеларашта цо дIалу пачхьалкхен деза совгIаташ.

Къхьегама ЦIеча Байраьха орденаш ду «Алханчуртский» совхоза хьайбаш лелачеча Албаков Берданкий Iумара, «Кавказ» колхоза дояркана Жирютина Анна Николаевнайца, «Ингушский» совхоза доярка Пешхоева Мичий Нинайца, шиттаа дIаха.

Нов. Баматгиреева КПСС Нохч - ГIалгIай обкома, республикан Лакхехьарча Совета Президиума, Министрий Совета цIеранIга дахьъхьаеш буьйлаш пачхьалкхен совгIаташ деннираш, района беррига къхьегамгой, пар кхы а локкхагIа толамаш даха ловш довша боахех.

Правительственни совгIаташ деннараш дахьъхьа бийцар «Кавказ» колхоза жа Iуно Социалистически Къхьегама Турпалхочу Бахмадов Маде, «Ингушский» совхоза директора А. О. Гетагажева, КПСС МагIадибга горкома хьалхарча секретара П. Г. Кашеева.

Торжественни собрание гулбенараша кхайкарал дир района юрта боахама къхьегамхошка деррига гуйрийнера балхаш лоацна хана чакхдахара, Iан дика кийчо яра, укъ шера пачхьалкхенга хьайбаб продукташ йохкара ялаи 25 декабрь тIаххьаьнан кхоачашъяь яккхара тIаххьаьн.

ДIадалача шера ух хьанана нийсйина шура 3 процент, фуш 9 процент, тха 4 процент тIехкийттай республике, колхозашкен совхозашкен дийбад хьайбаш. Пачхьалкхенга дух доккхача хьалхарча ах шера хьажъа боахама план 111 процент, шура — 108 процент, фуш — 113 процент, тха доххара план — 112 процент кхоачашъяй республико.

Зедза даймадин колхозий, совхозий, фермай, бригадай дIаделар латтача коллективаша, тIаьха ишшта толашгIолча хьайбаш леладеларашта хьийга къа. Республика хьайбай боахам хьалхе делаеча 260 сага СССР орденаш медалаш еннай. ЦIьайолча коллективашта еннай ЦIе байраьхи, Почтовый ящик № 7 Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Советан, облсовпрофан карара кара луш йола IIе байраьх а.

«Ленинан некъ» совхоза № 2 йолча шурий-товарни фермана еннай КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Советан, облсовпрофа карара кара луш йола IIе байраьх а.

«Ленинан некъ» совхоза № 2 йолча шурий-товарни фермана еннай КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Советан, облсовпрофа карара кара луш йола IIе байраьх а.

«Лермонтовский» совхоза № 2 йолча шурий-товарни фермана еннай КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК цIеранIга совгIат дохна дIаделар.

— Аз дахьъхьа дуьш цо дезача совгIатаца, — йохк нох. Апрятихина, — дIаха а хьайбай докхами юртобахами дегIабоалабеча, пачхьалкхен планаш тIаийца социалистически дехкарашца кхоачашдеча доккхий толамаш даха кавбла шун!

Деза совгIат — IIе байраех хьашташ парте Ачхой-Мартановски района хьалхарча секретара И. А. Воронихина района хьайбаш леладеларий, Маьхьа вIанарашта кIеда гIийло хьекхача михо, шершаеш я цIе байраьхаш, бIарг дIа мел лекхача хьалтеха доаъх пархет правительствах кулгалой портреташ. Массе оагIорхьара автомашинашца, гIаш культура ШаI долчеха хьауъаш ба нах.

— Тха района яхьре йоккха событи я ер, — эьлар цо. — Кхы а дикагIа къхьегара дехкарийла дуьхь доккхача совгIато. Цо кхы а чIоагIагIа яйлаьд тха политически къхьегамера хьинар.

Торжественни собрание Дахьеч орденаш медалаш дIаелар дукхага хьайбаш леладеларата. Царна юкъе ба Ленина орден енна «Лермонтовский» совхоза Iаьсий леладелч Арсанова Арубика, Октябрьски революце орден енна «Самашкинский» совхоза доярка Газиева Банату, Къахьегама ЦIеча Байраьха орденаш енна «Лермонтовский» совхоза доярка Майрбекова Асмаl, Арсаева Малинка, орденаш, медалаш енна кхыболл хьайбаш леладеларий.

— Докхха баркал оал аз вай хьамсарча партенен советски правительствахь тха къхьегамга докхаш мах барах, — эьлар Дьаьчи орден ше хьанан «Самашкинский» совхоза доярка Газиева Бануту. — Кхы а дикагIа къхьегарда оаха, дIаха йодача хьана.

Района къхьегамхой дезача совгIатаца дIакъхьа бумнан собраше къамаьлаш дир лоаллархьара райкашкара баьхкача хьашташа.

Ерригсоюзни социалистически яхье докхий толамаш дахарах КПСС ЦК, СССР Министрий Советан, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара луш йола IIе байраьхи ахчан премии ялара хетаъь торжественни собрание гулбенараша дуьхь хьайбаш леладеларашта СССР юрта боахама Министерства, ВЦСПС юрта боахама болхлой карара кара тела IIе байраех елар.

СовгIаташ хьанашдарий цIеранIга партенен правительственен баркал а оалаш, дIаха йодача хьана кхы а дикагIа толамаш лоацаш къхьегарда ялара республикин Ерригсоюзни социалистически яхье дика толамаш дахарах СССР орденаш медалаш ялара хетаъь собрани хилар.

Собрание дакъа лоацаш хиннача района хьайбаш леладеларата района юрта боахама къхьегамхошка къхайкарал дир 15 декабрь тIа. кхоачаш пачхьалкхенга ерриг хьайбай продукташ дIаелара планаш ноябрь хьатIаотташ хьалъе йолаьь ерриг хьайбай боахама объекташ чакхъ. яхара, Iан дика кийчо яра тIехьагIаш.

ШАЛИНСКИ РАЙОН

Самардийнаъь Цхьоалагlча мая цIеранIга районни кинотеатре Ерригсоюзни социалистически яхье хьакхара, хьокхмаш дахарах СССР орденаш медалаш ялара хетаъь торжественни собрани хилар.

ИйслагIча пятилетка хоалагIча, хоалламбева шера хьалхарча ах шера района юрта боахама къхьегамхошта карагIдаьнарашца белгалдоахаш Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председателга Х. Х. Бокова-правительственни совгIаташ дIалу ютбаьнараша.

Октябрьски революце орденаш елар «Автурийский» совхоза дояркана Вахабова Мальмада Баькина, «Южный» совхоза дояркана Исрапилова Камета йна, хIаьта дукхахчарна — орденаш медалаш.

Шоай хьаьнача къахьегама бокха мах барах КПСС ЦК-нен Советски правительственен дегтIара баркал аьлар хьалха латтача хьайбаш леладеларата.

Правительственни совгIаташ дахьъхьа дийнар районе хьалха латтача «Южный» совхоза шурий-товарни ферма бригадира З. Сагтахинова, КПСС Шалински райкома хьалхарча секретара Л. Ч. Осмаева.

Собране дакъа лоацаш хиннача района хьайбаш леладеларата районна юрта боахама къхьегамхошка къхайкарал дир 15 декабрь тIа. кхоачаш пачхьалкхенга ерриг хьайбай продукташ дIаелара планаш ноябрь хьатIаотташ хьалъе йолаьь ерриг хьайбай боахама объекташ чакхъ. яхара, Iан дика кийчо яра тIехьагIаш.

НАУРСКИ РАЙОН

Селхан Наурски района хьалха латтача боалоотта СССР орденаш медалаш ялара хетаъь собрани хилар.

Собрани хьайбайлар КПСС Наурски райкома хьалхарча секретара Н. Н. Федорова: Цуьл тIехьагIа къамаьл де дош ду Нохчийчера докхий толамаш даха кавбла шун!

Деза совгIат — IIе байраех хьашташ парте Ачхой-Мартановски района хьалхарча секретара И. А. Воронихина района хьайбаш леладеларий, Маьхьа вIанарашта кIеда гIийло хьекхача михо, шершаеш я цIе байраьхаш, бIарг дIа мел лекхача хьалтеха доаъх пархет правительствах кулгалой портреташ. Массе оагIорхьара автомашинашца, гIаш культура ШаI долчеха хьауъаш ба нах.

— Тха района яхьре йоккха событи я ер, — эьлар цо. — Кхы а дикагIа къхьегара дехкарийла дуьхь доккхача совгIато. Цо кхы а чIоагIагIа яйлаьд тха политически къхьегамера хьинар.

Торжественни собрание Дахьеч орденаш медалаш дIаелар дукхага хьайбаш леладеларата. Царна юкъе ба Ленина орден енна «Лермонтовский» совхоза Iаьсий леладелч Арсанова Арубика, Октябрьски революце орден енна «Самашкинский» совхоза доярка Газиева Бануту, Къахьегама ЦIеча Байраьха орденаш енна «Лермонтовский» совхоза доярка Майрбекова Асмаl, Арсаева Малинка, орденаш, медалаш енна кхыболл хьайбаш леладеларий.

— Докхха баркал оал аз вай хьамсарча партенен советски правительствахь тха къхьегамга докхаш мах барах, — эьлар Дьаьчи орден ше хьанан «Самашкинский» совхоза доярка Газиева Бануту. — Кхы а дикагIа къхьегарда оаха, дIаха йодача хьана.

Района къхьегамхой дезача совгIатаца дIакъхьа бумнан собраше къамаьлаш дир лоаллархьара райкашкара баьхкача хьашташа.

Ерригсоюзни социалистически яхье докхий толамаш дахарах КПСС ЦК, СССР Министрий Советан, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара луш йола IIе байраьхи ахчан премии ялара хетаъь торжественни собрание гулбенараша дуьхь хьайбаш леладеларашта СССР юрта боахама Министерства, ВЦСПС юрта болхлой карара кара тела IIе байраех елар.

СовгIаташ хьанашдарий цIеранIга партенен правительственен баркал а оалаш, дIаха йодача хьана кхы а дикагIа толамаш лоацаш къхьегарда ялара республикин Ерригсоюзни социалистически яхье дика толамаш дахарах СССР орденаш медалаш ялара хетаъь собрани хилар.

Собране дакъа лоацаш хиннача района хьайбаш леладеларата районна юрта боахама къхьегамхошка къхайкарал дир 15 декабрь тIа. кхоачаш пачхьалкхенга ерриг хьайбай продукташ дIаелара планаш ноябрь хьатIаотташ хьалъе йолаьь ерриг хьайбай боахама объекташ чакхъ. яхара, Iан дика кийчо яра тIехьагIаш.

ГРОЗНЕНСКИ РАЙОН

Селхан Цхьоалагlча мая цIеранIга культура Шиъгlа 1972—1973 шераша хьайбай продукташ дукхагIа яхарах кийчьяра тIехьа яржача Ерригсоюзни социалистически яхье дика толамаш дахарах карагIдаьнарашца правительственни совгIаташ луш гулбелар района беррига къхьегамхой, партийни, советски, общественни организацеи болхлой.

Гулбенараша хьалхашка къамаьл дир КПСС Нохч - ГIалгIай обкома секретара М. А. Дорохова.

Октябрьски революце орденаш дIаелар цо «Ермоловский» совхоза доярка Кадырова Яхийна, Грозненски шурий совхоза доярка Осабаева Курбикана, Къахьегама ЦIеча Байраьха орденаш дIаелар «Ермоловский» совхоза ферма бригадира Абдулзаева Малика, Ленино цIеранIга колхоза доярка Агеева Елена Петровнина, № 1 йолча шурий совхоза Iаьсий леладелча Акиншина Мария Семеновнина, 1 Мая цIеранIга колхозна дояркана Джамалаева Шемана, орденаш медалаш дIаелар кхычарна.

Дахьеч леза совгIаташ дIаэнаш партенен правительственен дег ГIара баркал аьлаш кхы а дикагIа толамаш даха доп делар района хьалха латтарашца.

Шар доккхий совгIаташ дIахьъхьал дийнар а, цо шиннаргара, КПСС Грозненски района хьалхарча секретара Ю. В. Сухорукова.

Лоацаш хиннача Iан кийчо яра, хьатIаоттаргIача шера кхы а дикагIа толамаш даха доп делар района хьалха латтарашца.

Шар доккхий совгIаташ дIахьъхьал дийнар а, цо шиннаргара, КПСС Грозненски района хьалхарча секретара Ю. В. Сухорукова.

Лоацаш хиннача Iан кийчо яра, хьатIаоттаргIача шера кхы а дикагIа толамаш даха доп делар района хьалха латтарашца.

СУНЖЕНСКИ РАЙОН

Сунженски района хьайбаш леладеларата карагIдаьнарчу даха мах баьб Даьхьа. Района хьалха латтача 30 сага еннай орденаш медалаш. Уж совгIаташ хьайбаш леладеларата дIалалара хетаъь яр селхан Сунженски районни культура Дворене хиннча торжественни собрани.

Республика хьайбаш леладеларий толамаш а дехкарех а дар КПСС ЦК къахьегама, КПСС Нохч - ГIалгIай обкома хьалхарча секретара С. С. Апрятихина дуьхь къамаьл.

Ерригсоюзни социалистически яхье дохкий толамаш дахарах КПСС ЦК, СССР Министрий Советан, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара луш йола IIе байраьхи ахчан премии ялара хетаъь торжественни собрание гулбенараша дуьхь хьайбаш леладеларашта СССР юрта боахама Министерства, ВЦСПС юрта болхлой карара кара тела IIе байраех елар.

Партенен правительственен баркал аьлар торжественни собране Ленина орден енначу Мичурина цIеранIга совхозна доярка нох. Адуевас, Къахьегама ЦIеча Байраьха орден енначу «Красноармейский» совхоза хьалхарча лелачеча нох. Полеснаяс, «Урус-Мартановский» совхоза Iаьсий леладелчо нох. Баталовас, къамаьл.

Собране дахьъхьа лаьцараша района беррига юртобахама къхьегамхошка къхайкарал дир хиннахьа Iан кийчо яра. хьатIаоттаргIача шера кхы а дикагIа толамаш даха деза лаьцараша тешаме лард йоллара тIехьехаш.

УРУС-МАРТАНОВСКИ РАЙОН

1972 — 73 шераша хьайбай продукташ дукхагIа яхарах кийчьяра тIехьа яржача Ерригсоюзни социалистически яхье дика толамаш дахарах карагIдаьнарашца правительственни совгIаташ луш гулбелар района беррига къхьегамхой, партийни, советски, общественни организацеи болхлой.

Гулбенараша хьалхашка къамаьл дир КПСС Нохч - ГIалгIай обкома секретара М. А. Дорохова.

Октябрьски революце орденаш дIаелар цо «Ермоловский» совхоза доярка Кадырова Яхийна, Грозненски шурий совхоза доярка Осабаева Курбикана, Къахьегама ЦIеча Байраьха орденаш дIаелар «Ермоловский» совхоза ферма бригадира Абдулзаева Малика, Ленино цIеранIга колхоза доярка Агеева Елена Петровнина, № 1 йолча шурий совхоза Iаьсий леладелча Акиншина Мария Семеновнина, 1 Мая цIеранIга колхозна дояркана Джамалаева Шемана, орденаш медалаш дIаелар кхычарна.

Дахьеч леза совгIаташ дIаэнаш партенен правительственен дег ГIара баркал аьлаш кхы а дикагIа толамаш даха доп делар района хьалха латтарашца.

Шар доккхий совгIаташ дIахьъхьал дийнар а, цо шиннаргара, КПСС Грозненски района хьалхарча секретара Ю. В. Сухорукова.

Лоацаш хиннача Iан кийчо яра, хьатIаоттаргIача шера кхы а дикагIа толамаш даха доп делар района хьалха латтарашца.

№ 7 ЙОЛЧА ГРОЗНЕНСКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГЕ ГIОЛЛА СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА КЪАМИЙ СОВЕТЕ ХОРЖАМАШ ДАРА ЙОЛЧА ГРОЗНЕНСКИ ОКРУЖНОЙ ХОРЖАМИЙ КОМИССЕ

Х О А М

1973 шера 30 сентябре хоржамаш хилар дIаэвьнначча депутата меттан № 7 йолча Грозненски хоржамий округе гIолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Советэ депутат хоржаш.

КПСС XXIV съезда исторически решенеш советски наьха къахьегамеи политически хьинар чIоагIга яйлаьч халкъана хилар хоржамаш. Чакхдаьнача хоржамашца къахьегамхоша цIахьа а хьахьехар чIоагIга цхьоагIо йолаш Коммунистически сих партена генахь къахьегинеи, коммунизма гIуларна мутIахьа шоаш хилар.

Депутат хоржача даньа лаьцар берригача хоржархоех 99,99 процанто. Депутатаяла хоржача кандидата тIехьа нхан тесоб нхан тоссача даньа лоацаш хиннача берригача депутатех 99,97 процанто.

Нхан тессачуьл дIахьъхьа хьаьнинарашкен «СССР Лакхехьарча Совета хоржамашца дахьа йолчу Полмене» 102 статьягеи хьежина № 7 йолча Грозненски хоржамий округе гIолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совете депутатаяла хоржаш Герасимов Иван Александрович — инарал-лейтенант.

РСФСР-гара СССР Лакхехьарча Советэ Къамий Совете хоржамаш дара йолча Грозненски округан хоржамий комиссе.

Л. И. БРЕЖНЕВИ Л. СВОБОДЕИ ДОТТАГIАЛА ТIЕХЬА ВIАШАГIКХЕТАР

1 октябре вIашагIкхийтар КПСС ЦК Генеральни секретарь Л. И. Брежнева КПЧ ЦК Президиума чIен, ЧССР Президент Людвик Свободен. Гайлаьнаш Людвик Свободен дошча, дег тIарча хьалашка чакхъяьнна вIаьхха беседа хилар царна юкъе.

Беседа йолча хана лийпар мехаращка долча халхьеб доттагIаш чIоагIдара, Советски Союзан Чехословакин Социалистически Республикинен юкъе, цхьана делаеч полптехнически культурин гIулакхашца шердарен цIовргдареи лешаш, Л. И. Брежнева белгалдаьхьехар советско-чехословакин гIулакхашца зеIакхачарна дахьъеча маь мехка чуьл йохкча автооптет йолаш чIоагIга дохкхаш дIаэнаш волча ЧССР Президенташ Л. Свободан йохка лоацаш.

Вlашш тIа-чаь лагабьлар цинца а оагIонна хьашт хьалш долаш йолча дуьнен халкъашта юкъерча актуальни проблемаех шоашта хетачох.

Л. И. Брежнева лийпар КПСС-он Советски правительствай «КПСС XXIV съезда гIайна машара Программа дIахо кхоачашъяра чакхдоахча гIуларехь хьакъеча.

Л. Свободас, дуьнен халкъашта юкъера кхоккам кIаьдбар дуьхь доаттабеча кIоьзана юкъе Советски Союзо лоацаш дахьъа дахкха кIаь е бан, белгалдаьккхар социалистически мехкана Европен дегIарча дуьнен тIеи машар. чIоагIгIа тIаьрзадаь ихьана дага а дуьхьал чакхдоахача гIуларехь юкъе тьIнарг дика лаца лаьрхIа Чехословакин хилар. Советски халкъо коммунизм хьалтеча керда хIамаьл карагIдаьнар доаш а ЧССР президента поста тIарча шиъ бекхтохкамеча гIуларехьаша Л. Свободас дожий толамаш дахар доаш а лоацаш бакъхар Л. И. Брежнева шиъ цIеранIга а советски коммунистин дегрригача халкъен цIеранIга а.

ЭКОНОМИЧЕСКИ ДЕШАШТА ВОЛА США-ПРЕЗИДЕНТА ПОМОЩНИК США ФИНАНСАЙ МИНИСТР Дж. ШУЛЬЦ Л. И. БРЕЖНЕВА ТIЕЭЦАР

1 октябре КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева тIаийцар торговле дешашта йолча советско - американски комиссе III сессе шина американски делегацина херта латта экономически дешашта США президента помощник. США финансай министр Дж. Шульц.

Кортта болаш долча хьалашка чакхъяьнна беседа йолча тана дайцаьр Советски Союзан Америка IIIашагIкхийттача Штаташтеи юкъерча гIуларехь хьакъеъара дукхха дешаш, цу дахьъе торговоекономически бухзамаш дегIакхувлаьрх дараш а.

Беседа еча лакъа лъьцар: американски дагIонгахьара — США торговле министра Ф. Дента, чакхъяьнен декретах заместителя У. Кейсе, США президента помощник США финансай министр Дж. Шульц а, Советски дагIонгахьара — кхыча мехкашцара торговле министра Н. С. Патоличева, кхыча чехкашцара торговле министра заместителша В. С. Алхимова а А. Н. Манжулос а.

ИДЕЙНО-ПОЛИТИЧЕСКИ БОАРАМ ЛАКХА БОЛАШ

Политдешара хьалхарча занятешкара

«КРАСНЫЙ МОЛОТ». Завода партийни организацие политдешара кердача шерара хьалхара ди оригача эвенькша лика вашиЧехьалькха йадоладир.

Ладугlаpий дешара боарамгеи гlа безамгеи хьежжа вашагlехькаЙ чхъаза школаш, семинарш, кружкош.

Политически знаниеш лаккъош ух шера заводе хургба ши эзара совгlа саг. Царна лаьрхlа я заводе вашагllьхьала кхоь вхьхьаш парча политикера школ. Цига Iомаерзьга экономически знаней лардаш ЕКПСС чухьарен анализ политика.

Марксизма - ленинизма лардий пхиЙтт школе дена багlачар Iомаерзрда ЕКПСС истори, социализмЬ политикономи, исторически материализм, Iилман коммунизм, экономически знаней лардаш.

Политически знаниеш лаккъеш духха нах хургба тайп-тайпарча политдешара формашка. Хьалхарча дешара шера экономически знаней лардаш яха шиъа, хlаьта пшлагlча шерара — 24 школа я уггаза вашагllьхьала:

Партийни организацеи политпросвещене кабинетех духха бохь баьЬ шоашта хьалхашка латта дехкараш дизза кхоачашде могарг дола пропагандисташ хьахоржаш а парца бе беза бохь бет а.

Заводе кийчаьЬ кхъьегаршка политически а знаней лургlола лакха пропагандистски говзал йола 128 саг.

Политдешара кабинете пропагандисташтен лаДугlараЙтеи эшаш мел дола литературеи методически пособеши я.

Политзанятеш чакхъяха пропагандисте кийчаучу хана эшаш йола материал лекхаш лела незащ цуи. Политдешара формага хьежжа хьалержа материалаш папкапка, альбоманка гуглъий.

Масала, «Красномолотовнаш йиСлагlча пятилетке» яха альбом хьадийлача ховрела карачча пятилетке завода кхъьегама овгlаде легlа мишта чх, ерригача а заводе, къьегта хlара цехо мишта кхоачашъш бетта, шера план.

Завода дикагlа дола рационализаторша тийнна рапрпедложенеш, царех баьнна пайда. рационализаторий шlераш корабогlаргьа «Завода экономика» яха папка хьайилача. Иштта кабинете йолаш я политически, экономически, комсомольски политдешар Iадьхьара эшаш мел йола материал.

Цуп совгlа хlара политдешара заняти чакхъяккхара. цун чуло цамга хьежжа, пропагандисташа лаьхха материал хьа я къьегтай шин кlирд цкъьеза уголок киЙчьо.

Политически дешара системе хьалхара заняти ерригача звеньяшка чакхъяьлаш «ЕКПСС XXIV съезда решенеи кхоачашъеш ЕКПСС ЦК дунен халкъаната юкъе леладу гlулакхан» дуццаш яр.

Комсомольски политдешара системе вашагllьелларча вружюке дена багlачча 30 кагирхоно Iилма коммунизм Iомаерзьга. Цуп совгlа, тайп-тайпарча формашка дешаш хургба 1200 саг.

Политдешара керда шу йаЛодалада хьалха партийни собрание я яь коммунистан хьежар дешара шера мишта кийчо эшаЛ, белгалдалькхар колхозойн партеп кугалгlой совепашен итогаш йЬодгта йовзийташ яр пропагандистана В. Романовен И. Чеботареен яь хьалхара занятеш.

* * *

«АЛХАНЧУРТСКИЙ» СОВХОЗЕ дешна багlарашта шера йЛайоЬзийтарьга марксизмо - ленинизм принципашп. Лениниси къьмий политика вахара низ. пролетарски интернационализм. Атеистически болх чоагllара ЕПСС обкома Х пленумо хьалхашка оттадь декхарап, дизза кхоачашдергда партийнин комсомольски дешаш системе.

Уж лоарлlаме гlулакхаш школчашлара совхозе вашагllьелларг марксизма - ленинизма лардий школа. Цига дешаш ва 26 саг.

«Экономически знаней лардаш» яхача яхьа школе дешаш ва 82 саг.

Коммунистически къьегарга школлата идейно - политически экономически ахетам ду. хьалха лата опыт дlа-яха йоаржаеш. Пу тайпара уххаза пашагllьелларча школе дешаш ва 320 саг.

Цуп совгlа. комсомольски кружюке дешан хургва 32 саг. Цар Iомаерзьга В. И. Ленина биографи.

Ерригача звеньяшка хинна хьалхара заняти «ЕПСС XXIV съезда решенеи кхоачаш е ен ЕПСС ЦК-ас дунен халкъаната юкъе леладу гlулакхан» дуццаш яр.

ЯХЬЕ КОТБАЬННАБ

Грозненски ремонтно - механически завода болхлоша товарни продукци арахепара ийс бетта план 101.1 процент кхоачашъяй, планагlа лаьрхlачуа совгlа арачкийай 51 эзар сома маьха продукци. Хlаьта продукцена реализаци яра ийс бетта задани 105,5 процент кхоачаш а еш, задалеп совгlа малхбза яьлай 252 эзар сом мах бола турбобурци, бурови насосаш, вертлюгаш, запасни оатхалаш, кхьйога продукци.

Социалистически яьке яьлахьлатташ я Мирчев Александр Васильевича кулгалдеча мехкалъта оборудованена ремонт еча участка кун Пелалиев Хьамзат Стешанович керте латтача цхьоалагlча механически цехен коллективаш. Царех духха тlехьабуьсаш баш Мисиев Вахна Васильевична кулгалдеча сварочни цеха болхлой. Ийс бетта план 108,9 процент кхоачаш а еш, цох бетта чотах дар архийнбар 43 эзар сом мах бола продукци.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

* * *

Арахепа продукци духхагlен дикагlен хулийтаргьа яхача денизагlа къьхегача Грозненски мах еча комбината болхлоша къьастта бьа-бола белгалдаккхаш ЕКПСС райкомо, горкомо, обкомо дукхаза сийлен грамоташ тийнна цунна.

Пропагандиста яь хьалхара политизанятн дика чакхъьлаш.

По лаДугlараШта йийнар КПСС XIV съезда решенеи кхоачаш а еш ЕПСС Центральни Комитето а Советски правительство а маьхьара цеча кана КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева аьлар: «Буржуазни паччахьалкенаш шоаш хиннача тайпара буржуазни йолаш эс, хlаьта социалистически яраш — социалистически я». Шиъ чlйаьлан дагадеанан, дагlаьлан енгирлизмо. Чlлерча событеша шаьта хьалькхар империализм шиъ массара а хинна агрессивни планаш йитта дага на хилар.

СССР экономически а обороний а шиз чlоагlбара хlара дешна хьлнаре кхъьегара дезинга белгалдалькхар пропагандисте.

М-Б. ЦИЦИЕВ.

Тха интервью

Политически дешара керда шера хьалхара занятеш иишта чакхъьлиний тха корреспондента дийгар Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза партюка секретара Д. ИБРАГИМОВА, Назрановски района «Назрановский» яхача совхоза партюка секретара Д. ЦУТИЛИНА, Малгобекски района «Алхончуртский» хьэйбаш кхозбачча совхоза партюка секретара М. ЦЕЧОЕВА.

Ерригача звеньяшка йолча дешара формашка пропагандистана программни материал хьехача хана вlйаза уйла тlайхlитйаргьа дешш багlарашта интернационални атеистически ахетам багlара, къьлъача замах ахеднса, нйрча гlулакхаш хlадахара.

Кердача шера хьалхарча политзанятеш пропагандисташа кийнар ЕПСС XXIV съезда решенеи кхоачашъеш ЕПСС ЦК дунен халкъаната юкъе леладу гlулакхан, дунеи социализм «Iогllара йолаш ЕПСС коагlабу кхоосам.

Дешна багlарашта пайда а эшаш дика чакхъьлаш хьалхара занятн.

* * *

«ПУТЬ К КОММУНИЗМУ» яхача колхозе кердача политдешара шера вlашагllьеллай марксизма - ленинизма лардий шн школа. Цига дешна багlача 39 саго Iомаерзьга Iилма коммунизми философии.

«СЕРДАЛО»
2-ца сагl, 4 октябрь, 1973 шу.

НАЬКЪА ПРОГРАММА ТОЛАМЕ КХОАЧАШЪЯЙ

«СОЮЗ-12» ЯХАЧА КЕМА ЭКИПАЖ СЕДКЪИЙ ГОРОДЕ ВIАШЛАГIКХЕТАР

Звездин городе шеЙ да. Улицашка хьлаЙЙйта байракхаш йоаххь, тарнспаранташ тlа ядаь лоиаш да: «Давайсала яиЙяа советски халкъ-турпалгь» «Хьегара кема сийлахь экипаж — космонавташ Лазарев Василий Макаров Олегн тlэхlаш бар звездин городанан 30 сентябр. Бонкхен творчески бола чакхбаьккхаЙ жеста командирен бортинженерн эрганьхь тоаяь кема гlара системаш тахкаран пар болх мишта бу яьжарн, Iилманан халкъа боахаман лоарлlам болаш бола дукхха кхм тайпа эксперименташ чакхъяхара.

Космос керда тахка баха хинпаршта Москвана юхъерча аэропроме духьалбахьхар паччахьалкен комисее членаш, рашнонкосмически техника кьеча шоашкара дакъа лаьца Iилмахой, конструктораш, инженераш, Ю. А. Гагарина цlерагlча космонавташ дийбеча. Центра кулгалхой, парт тийнин советски организацеи инвалаш, гаргарен кхоачарен нах, журналисташ.

«Союз-12» яхача кема космонавташ тlабола самолет лаьтта Росс. Гулбенпарша чlоагlга тlоаграш, а детташ тlаэш трапа тlа арабашна Лазарев Василий Макаров Олегга.

Экипжа командира В. Г. Лазарева рапорт ду паччахьалкхен комисее председателега:

— «Союз-12» яхача космически кема пикъ чакхбаьккхаш йолаш. Пикъ толаме чакхбаьккхарца экипаж дакъьала юш паччахьалкхен комисее председателга.

Гаргарча пахеи доттагlашеи чlоагlга марлга боах космонавташ. Царна эпзар бухеташ тед, чlаьнш юха Iилмахарша дакъьала буш уж.

Космос карерзаяьча сийлахь барашка яхькаш Iилмахой, инженераш, бобллой — космосагlча жерда ницкъ бе яха «Союз-12» яхача кема экипажан кийчьо мел хинаяраш багlача Звездин городокъа йолча автомашний кортеж.

Звездин городокъе Iилахъьачча, Юрий Гагарина дагlа памятник полча а бахе, цун когашка лийна эпзаш доаьк Лазарев Василен Макаров Олеген.

Уххааза, Звездин городокъе, хилар «Союз-12» яхача кема экипажъ ницъ толаме чаххбаларга хетадь вашагllехетар. Космонавташ кийбеча Центра кулгалхочо авиацие шларал-майора Г. Т. Береговен белгалдалькхар, Лазарев Василен Макаров Олеген Советски Союзан космически программа кхоачашдинйина даькъе дlаяна керда тlа бьакхха хилар. Лоаццаза хана бьа, пикъ шоаш бечча. хана. болгалдаькхар цо, космонавташа хьалхехар йоккха профессиональни говзал йолаш шоаш хилар. Экипажо толаме чакхлалькхаш программа кхоачашдина толаме чакхлаккхаш комплексно болх мишта бу яьжарин царна тоххизман делгеи, пазъта тайп-тайпарча режим машина кулгаш автоматически кема лехнара процессаш дlахо шlаърьелга. Цуп совгlа лаьттан тlехеи хьалхехар-кьастача учетан спектрографирован яьй халкъа боахама декхарап шоашта дакъа шин дашнеи гулъбу духьа. СССР летчика-космонавта, дважды пицаеш майора В. А. Шаталова экипаж дакъьала Аййаар пазъта задани цо кхоачашъярах, пазъта мах бир лехкаш кема апаратташца пикъ бара техника техlайолаяра юкъе шар лаьцача дакъьа. «Союз-12» яхача кема тlа бахкаш дара программа толаме кхоачашъяр, яьлар цо, — Советски халкъо питилетка кхоалагlча, хопламбечу шера заданеш кхоачашъеча юкъе лаьца лиззза дакъа, космически- аре йовзарен карарзаяьча дакъьа парте ХХIV съездо яь решенеш кхоачашъеча юкъе дакъа дакъа даь.

Цуп тlехьагlа конструкторий — кема кийчьалъяй шlераlга къьмаьл яча специалиста дакъха мах бир «Союз-12» яхача кема экипаж членша космосе бьыча балха, белгалдалькхар кема лехкара гlулакха локда говзал йолаш, техника тlа тlаэлаш йовзаш шоаш хилар къьхьаха хилар. Шиъ къьмаьл чакхдоллаш цо космонавташка Iадолар стартэ символически Iилмаш, доаьк бакъьлаш нарна советски Дахен духьа космически аре карарзаяьча цар керда толамаш дахар йовш.

— Дог тlоздоккъ, аьлар космически наькъьй ветерана СССР летчика - космонавта П. Р. Поповча, — Юрий Гагарина Iадолар космически аренга дерригача аламий прогресеи захар тоздаран тlа-тlа духхагlа пайда тлиЙтара.

Космос карерзаяьча сийлахь барашка яхькаш Iилмахой, инженераш, бобллой — космосагlча жерда ницкъ бе яха «Союз-12» яхача кема экипаж членша космосе бьыча балха, белгалдалькхар кема лехкара гlулакха локда говзал йолаш, техника тlа тlаэлаш йовзаш шоаш хилар къьхьаха хилар. Шиъ къьмаьл чакхдоллаш цо космонавташка Iадолар стартэ символически Iилмаш, доаьк бакъьлаш нарна советски Дахен духьа космически аре карарзаяьча цар керда толамаш дахар йовш.

— Дог тlоздоккъ, аьлар космически наькъьй ветерана СССР летчика - космонавта П. Р. Поповча, — Юрий Гагарина Iадолар космически аренга дерригача аламий прогресеи захар тоздаран тlа-тlа духхагlа пайда тлиЙтара.

Дышеи воанашеи мехкарашта космодевтельноста юкъе дакъа лаьца бокъо ца луш моттизан а хул. Иштта гlулакх ниЙселарг г. Назраперча культура Шlагlа вlашагlьеллача хоровой кружюке. Цу хоре Iлаиэбена бола мехкарий Гелисханова, Цечоева, Зозоева концерт хулача диЙнаьх хьа а па боагlаш бисар. Хlаьта цу культура Шlеи директора хаьтта а лаш цу мехкарий дышьк уж хlапа сошлабьб аьнна.

КУЛЬТУРА учреждениена бола бен кхалнах дукхаг lа ме ух дикагlа доаттабе йиЙ я дашеи Iилахъяча замах ахеднса воча гlулакхаштен духьалара къьосам.

Клубашка, культура Шlеношка, библиотекашка къьегарамхошта атеистически кхетам дуьй тайп-тайпара бохь бу. Масала, Ножай-Юртан, Грозненски, Сунженски райони клубашкен библиотекашкен «Исламга реакционни чулоатлаш, «Конституцин шарлгlта», «Дын вахарк» ши тематически сайреташ, диспуташ, кхалнаха кьамаьл деш оттаду журналаш хинна.

Атеистически балха кlезига пайда нйбу документально-хроникальни а Iилма-технически а фильмех. Царех ишйса пайда эшаре уж чоагlа накъьадарьяр дынах ахеднсаришца доаттабева къьосаме. Культура учреждеиеи декхар да кинсоетача цхьана царех бизза пайда эшар.

Бакъьла наха атеистически кхетам луча бокъьа лоарлlам болаш да деза деношш, советски керла, обрядаши вахара юкъеъкъьар. Царех а бокъьона пайда эша беза дына духьалара пропаганда еча.

Клубашкеи культура Шlеношкен безаме а сакъьердаме а чакхдуьл Советски Сюзаре бокъа кагийнах наькъьабалкхаша. Дальтон-план цай лекхар Iадалла водача Iамсага из болх бен хиннача колхозо, совхозо, учреждение. предприяте совlат а, пионераша дакъе тlеиринг лу, из вальча моттизра дахьта чу а делле.

Цунца цхьана юрта бахача наха эскаре бодхараата тlадул Даьхена тешаме тlеэначарна дакъе тlеиринг лу, из вальча моттизра дахьта чу а делле.

Бакъьла, клубашка кlезига хулаш хlама да комсомольски хьпсапе сар йоагlа ди оттадар, сар йоалеаеш мабре йодаш торжественни регистраци сага. хlаьта уж дына духьала доаттабева къьосаме бокхха лоарлlам бола гlулакхаш да. Цар дына бера дожкхарггар Iамсагап йойон дулла керда вахар.

Тахан цхьякха а клуб, библиотека, культура Шlа хила йиш яь бахача наха юкъе бена атеистически балха бокхха терхам па бен. Цига хила оза атеистически темах йола гойтара агитаци, атеистически уголок. Цара совгlа районий хlаьнка а фермашка я болх бен йолча бригадашка укъ-раййола поашта лекторарш - атеисташ бола автоклубаш хила а еза.

НАХА атеистически кхетам луча духха болх бу театраша а. Масала, Назраперча хlаьнкъ театро «Совдати Дукъа» яь Хамидова пьёса оттабр. Из Орджоникидзе хиннача зональни хьажаре лауреата диплом а луш молгайр. Уххаза белгалдаьча дакъа республика дозвольона самодеятельни коллективаша пайда эшарга бола произведеиеи кlезига хlъьеш хилар.

Бокхха лоарлlам болаш я культура учреждеиеи республика бахача наха интернационални хlетам балара а. Масала, Ножай-Юртоски, Грозненски, Малгобекски, Назрановски райоиашка хилар «Доттагlалга» деза денош. Цига хьайхабар Кьинбаседа Кавказа вежаришца водча республикай аиколаш.

Вакъда, хlаиз а хила иш деза эара дан вай республике бахача наха интернационални атеистически кхетам балара а. Масала, Республике кийслу цкъьабопча наха национальни атеистически общества, на духьалареи гlулакхаш делалу моттизан. Царна дукъьала дара кьонсеи аколаш а беза. Из цкъьа кхъьеха белгала ба Iloй-Юртарча клубо а библиотека а бу болх. Дика кийчьвЬ атеиста уголок, йолаш я тайп-тайпара достам бе-ча гойтара агитаци. Кест-кеста бахача наха тайп-тайпара темаеп беседаш из культура Шеи директор Албаковаг, библиотекара Бедоевас. Цкъьабахьа, ухлаза аи лекха ву беседаш из кхъьеха а хила духьалара ярш кlезига хlлар. Цар шолгl беседашка хьагучабаш кlеи моттизра тунеидаеи, мурдаш.

Цудухьа оваларгара дена тоабе беза из болх культура Шlено а библиотекен а. Геттара во лагт из болх Буро-Кlама. Пхьаьс, Хьисгий-Юрта, Сурдотlа вlалла клуб а яц. Атеистически, интернационални кхетам балара болх эсала бу Малгобекски райоиа Нчалкъера, Кердачч-Редиитера, Нкъаюверча, Согlатларча, Ачалкъенкарча культура учреждеиеи.

Республика культура учреждеией денсаеи да КПСС Ножч-Пlалгlай обкома Х-ча Пленума социамаш дизза кхоачаздара республика партийни организазе тешаме гlоничий хlлар, парте дош эламъгачча а вожжачча а кlоарга лет чу дужадеи дlаДоовлйтар. Цу гlулакхо «Iогllерда» къьматта къьера вошал, доттагlал.

Хь. КУРКИЕВА,
Ножч - Пlалгlай АССР культура министра заместитель.

Дьхено совгlаташ деннарш

ДОЯРКА КУШИЕВА

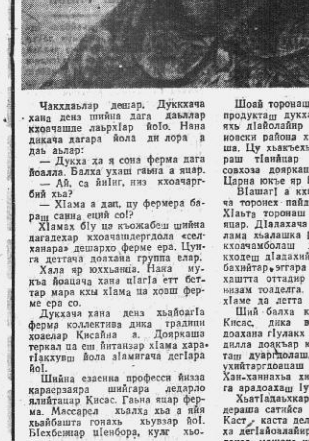

ДIАЯХАЧА ЗАМАХ ЮХЕДИСАЧА ВОЧА ПУЛАКХАШТА ДУХЬАЛА

ЮРТАШКАРЧА КУЛЬТУРА УРЧЕВДЕНЕЙ СИЙЛЕН ДЕКХАР

Чакхъяьлаш дешар. Дуккхача ханд денз пшйна лага дальлар кхоачашше лаьрхlар йойо. Нана дикача дагара йола ди лора а дль ьлар:

— Дукха да я сона ферма дага йоалла. Балха ухъаи гlвина а яцар.

— Ай, са йийиг, изз кхоачарбий хьа?

Хlама а дан, ну фермера баРаш савиг ешйй сов?

Хlамах бlу ша къожабеш шийна лагалелар кхоачашдергдола «селханара» дешархо ферме ера. Цунга деттача доахана группа елар.

Хала яр юхъьанца. Нана муъка йоацача хана цlагlа етт беттар мара кхы хlама па хоош ферме ера со.

Дукхача хана денз хьайоагlа ферма коллектива дика традиции хоаелар Кисайна а. Доярката теркал па ешйтанзар хlама хара гlлакхувш йола лламагача дегlара бо!.

Шийна езаенна професи визза карарзаяра шийгара дедарло алийтанар Кисас. Гаьна яьар ферма. Массера хьалха хьа а ийи кьайбашта гонахь хьуъзар йо!. Шехбеннар цlенбора, куж хьокхар.

— Хьайбашна дуккагlа маз хул, дикагlа йовзар сона дар оацашт. Царца а шоай тайпара мотт лебе без: цхьабар хьоаехьа, хьабар чохьабеш. Омалапка цкъьа гlулакх леладу аз парца. Тlекхха шура а дикагlа Iойоаккхау, — йоах Кисас.

Хlамах сакхуьш, зембоаккхаш йолча хlама йоацача доярка дукха Iомагlа партийни комсомольски дешаш дояркашкара.

Массеех бутт бьалар. Дукха, къьхьайгlар шо шийга хьакхьаьна доахана ду шура дохл па алийтара.

Хьалхарча экзаменаех чакхъьлар къона доярка. Бокъонца карарзайбо дог тlалаьтта, атта йоацца говзал.

Къонача доярка сатем боаца уйлаш кердалараша кхувлар.

Цхьан дийнахь ферма бригадира дагара аьлар цо:

— Сона кlорддалаьл къона доярка я яхаш ферме делаеча яьхьалькъе а йоацаш тlехьаьтталуш лела. Вай ферме къьхьа латтача доярката къоасаела лов сона.

Кушиева Кися ферме балха ена кхоалагlа шу дар. Цу гуразьа арабалар хьайбай продуктиность лакхъера тlехьа. Ерригсовхозан социалистически яьхь йоаржаярах бо ла партеп правительствап соцам.

Шоай торонаш а тахка хьайбай продукташ дуккагlа яхара тlехьа яхь дlайолайир Ачхой - Мартановски района хьайбаш лелаДерана. Цу хьакъьеха дожкхий лелхарраш тlейолайир «Самашкинский» совхоза доярката, скотникаш. Царна юкъе яр Кушиева Киса а.

Вlашагlа а кийтта йолаш йолча тороиех пайда эшйта дийзар. Хlаьта торонаш дукха йоккхий яцар. Дlалахаяна цера халача Iалама хьалашка Iалашлаь доакъар кхоачамболаш Iадар. Доакъар кхоДеш Iалахийтара терхам тlабхийтар,эттара хьалха. Шенхаштта оттадир производственни назъм тоаделга. Из чlоагlга доярхlама да дегга доахан лелаДеча.

Шиъ балха къайленаш яйзача Кисас, дика вашагllехьийтача доахана гlулакх делга. Хьалхашка дилла доакъар юхе хlама па дуттаи дуьрдолаш, могшта кlел ухийтаргдоепан б1арг локхар. Хан-ханнаьха хий молдеш, фегга аралоаташ Iунял дора.

Хьатlалькхар хьайбаш лелаДеранна сатийса бlаьстан денош. Каст, каста делхача дог1аша сценарий дог тlалаьтта, атта йоацца говзал.

Ер шу къьхьегаме а ший раскрепе я Кисайна чlоагlга беркате хинна хилар.

Пикйта къона ет ба цо лелабеш. Царех хlараногара ух шера 1650 килограмм шура яккха лекхар тlаййолаер доярка. Дlабахача ма пайда эшйта из деккар тlехьаьсташ а дь хlама. Кастlадоагlача шера чотах къьхьегаш я Кушиева. Ерригсозан социалистически яьке доккхий толамаш дахарах «За трудовое отличие» яха медаль еиний Кушиева Кисайна.

Дика производственни, ферма коллективна вахара хьинаре дакъа лоаца кхона доярка дуккха ха йолаш бокхха1йолча коммунисташа мога я яь парте муглараша дlайлашай.

Дукхагlча хана наха юкъе я юртарча наха тешам а бена школагlа кержа къьхьегамхой депутатий Ачхой-Мартановски районна Советски юрта Советен депутат, Дукха да производстве а вахаре а кхоачаделе деза гlулакхаш. Къона коммунист царех дика лоарлlаю.

Т. АРЧАКОВ.

Сурта тlа: «Самашкинский» совхоза доярка коммунистка Кушиева Киса.

Автора сурт.

ДІАДЕ ФУ КИЙЧДАЬД

Сунженски района «Путь к коммунизму» колхоза ух шера гурахь ювча культурай 1411 тонн фу эш. Цунах кIеи фу — 700 тонн, маьлха дар — 300 тонн, доаькъара лаьрхIа дIаювча викал кIиннен — 379 тонн, рожа — 32 тонн.

Из дерриге а фу районни фуна инспекце техка.а техка дIадувча боарамга дIакхоачадь складанка латт дIаде кийча долаш.

Гурахь ювча культурай фу дIадувча боарамга кхоачадеш къаьсттина дика къаьхьийгар фуна сортировка еча агрегата тIаьхьожаш болча механикама Вицев Алексей, Красников Петра, тайп-тайпара балхаш деш болча Егорова Надеждас, Колотаева Пелагеле, кIычар.

С. КОРАБЛИНОВ.

●

ХУРГБОЛЧА ХЬУВЬКАМА ЙОАНХО Ю

Ух шера пачхьалькхенга ялат дохкара план районо кхоачашъеча дохкха дакъа лаьцар XX партсъеада дIепаргIа шалинсти колхоза кхаь пеладерама. Колхозо духха хIама ца эшнаш шин пхьан кхоачашйир.

Района кIыча бохкамел дукхха духкагIа ялат чуййир уххаза — 770 гектарах хIаранне тIара 33,5 центнер.

ТIадоагIача шера ух шера кхебьачул кхы а духкагIа хьувькъам кхебе. дехкар оттаьдьд шоашта хьалхашка колхозхоша.

Минта карагIдувл колхозхоша-та ишта дика хьувькъам кхебе?

Эттара хьалха, гурахь культурашi дIаюв духкагIа дола лаьтта август беттa аьхе кийчду. Ух шера гурахь юв культурашi дIае хьакъоастадьча лаьттах 78,5 процент август беттa аьха чакхдаьккад колхоза механизаторашa. Ахаиза свекла, ялата лаьрхIа дIайийка хьажкIаш тIайола лаьтта мара диседаш.

Гурахь ювча культурашта аьлача лаьттах духкагIа дар маьхча баьккха, культивации я фу дIаде кийча да. Боккха теркам тIабохийт колхозе дIадувш дола дерриге фу лакхарча класса кондицера дIакхоачадара. Масала, ух шера гурахь дIаде IаIашдаь дерриге фу цхьоалагIча класса кондици йолаш да. Кхыметтел доакъара лаьрхIа йола культурашi цхьоалагIча класса кондици йолуш фуна дIаювргьа колхозе.

Ялат дIаде кийчаьнь лях сеалка а цига. Царех кхоь фуца цхьан удобрени тасса йиш хулийташ а.

Гурахь юв культурашi дIаювш гургба йоккха балха опыт йола сеальщикаш Джамалдинов Бисолт, Турпиев МахIмад-Саид, Мусаев Юсан, Эдаров АхIмад.

П. ИВАНОВ.

ГУРАХЬ ЮВ КУЛЬТУРАШ ДIАЕ ЙОЛАЬЬЙ

Ух деношка доакъара лаьрхIа гурахь юв культурашi дIае йолайир Шелковской района «Путь к коммунизму» яхача колхоза шоллагIча тракторно - хьаш леладелча бригадца механизатораша. Колхоза партийни собране рекомендацех лаьрхIа сеальщикий звено вIашагIьеллар доакъара юв культурашi дIае. Цу звенона юкъебоагIа йоккха опыт йола сеальщикаш Вартик Георгий, Гасаниев Мухьмад, Бричкин Петр, царна новкъостад деш ба Мартынов Николай, Каширский Аркадий, Рындин Александр. Дыь дийнахь вIашагIьэбав горохи кеин цхьа тIаь гектар тIа дIабе карагIдьлар царна.

Ух шера 1800 гектара тIа гурахь юв культурашi дIае еза я бригада. Царех 782 гектара тIа кIа дIадувргьа.

Сеальщикий звенос дош денад бригаде ух шера гурахь дIае еза ерриге культурашi 20 октябрь тIакхоачаш дIайийна бовла.

Гурахь йийача культура й хьукъкама дика лард йоллаш латт бригада кIашка чудуйиташ хий дуллача механизированни отрядо. Гурахь юв культурашi дIаювргьа йолча 1200 гектар совгIа долча лаьтта чудуйиташ хий дилла яьнаш оттад. Хий дилларг балхаш дIахо деш да.

В. УМАНЦЕВ,
Шолиновской района «Путь к коммунизму» газета редакце болхь.

Винницки области свекла лелеараша дош денна ух шера 228 эзар гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 340—345 центнер свекла якха а промышленности чакхъяккара. 7 миллион тонна кIезигагIа йозашш бедал кийчье а, аьнна. Кхашкара балхаш сихденнаь. Дийнахь а бус а хIаддаза цехара заводашкахьа ух керда Сунжа хьукъамах етта машинаш.

Механизатораша — свекла лелеараше автомашинаш лехкараш дош денна 25 октябрь хьалIакхачалехьа еррига, свекла чуййа яхаь а 5 ноябрь хьалIакхачалехьа кхашкара приемни пункташка дIачуйла а, аьнна.

СУРТ ТIА: Бершашхен шекара заводерча кагатни тIаьла тIа.

Е. КОПЫТА сурт.
ТАСС фотохроника.

КЪАХЬЕГАМА КОТАЛО

Шоай цIейна - машинашъечун Денна дикача хьокхамашца , наькъара Грозненски «Транссмаш» завода коллектив. Тlежкоачашбир нйс бетта план. Из толам боаккхан доккха дакъа лаьцар Нохч - ГIалгIай АССР Лаьхехьарча Совета депутата коммуниста Сандов Ахьмада Султана кулгалдеча сборнийй бригадо. Хlара беттa производственни плани тIаийна социалистически дехкараши дукхха тIехьхоачашдеш хьаьнга пришедш вIашагIьежка бригада. Уьш шера дIабахьача нйс бетта план 169 процент хьоачашъяьй цу коллективо.

Къаьхьегама овсарле "лакъъяраи духкагIа продукци арахецар тIехь яьржача социалистически яхь дика гIулакхан карагIдувларах СССР автомобильни Министерстван КПСС Стаьвропромысловски райкомен райпсполкомен Сийлен грамоташ еннай заводе хьаьжа латтача бригада кулгалдеча хочоа Сандов Ахьмада Султана.

А. ТУГАНОВ,

СИЛОС ДУККХАГIА ХИЛИЙТАРА

Хьайбаш чусонадаь лоаттадеш духкагIдоуча дакъе луш дола доакъар силос я. Доакъара рационаца 60—80 процент я из. Цlхьаьккъда, Ian замалаь дехкача доакъарах эггара духкагIа дегIа эпа пайдаь, веществаш йоахке а ххоачамболлаш фосфор ца силосеца. 70—80 процент тIоадал йолча силоса цхьан килограмма 0,4 грамм мара фосфор яц.

Иилмон практикон хьаькъкад дегтача доахана рационаца хьаькIий силоса йле цар дегIа хоачамболлаш фосфар ца хулилга. Хlьаьта рационанара кальцин фосфори иййс ца лойи (норма из а вож а нихьанца дакъа) дуар хьайбашта доагIача тайпара дегIах латац. Уж веществаш дегIаца эпаш долча хьайбана ардаккаш, кхерий, резинови шланган Iувш. Цхьайолча хана хьалхашка дилла доаккар даац, хlьаьта дуар а дегIах латац. Тlоагlа кIезигIа йар шура. Къонача хьайбашта дуях тIаьхьетар.

Уж ххоачамбаларан ца нийсдалийта хан - хьанахьа химически маргалдинг веществаш тесна еза хьайбашта. Рационаца фосфор совгIаккхара шийна 23 процент фосфори 19,9 процент азотга йола диамоний-фосфат тола еза. Цул совгIа диамоний-фосфата рационацара дегIах дика дIалаташ йола портени духкагIа хулийт.

Диамоний - фосфат концентратаца эеш тела мегарша е хьажкIий силоса тIа тесса 70—100 грамм дийнахь бус цхьан Iатта ххоачам ба. Тlоагlа пайдаь хул дIайолуча хана диамоний-фосфат силосех техача. Силос дIайолуча хана транпеп чу тасса еза из мошаца хьажкIий цхьан тонна шиъ-хьоь килограмм хIоачийтам. Лаь бутт бальча из спорцийт тесса-ча силосаца дегIах дикагIа дIалаташ йола протеин лях процент, фосфор шозза духкагIа ухл.

Иилмонен практикан харагIдьнарех бизза пайда а эцаш диамоний - фосфат тохаш хьажкIий силос дIайолл духкахча боахамаша. ХажкIаш машина чу мел я а хайи цхьан тонна ххоь килограмм хул порошок тIаьхьарча лаьрхIа цу гIулакха хьожаваьча саго.

Силосаца мел эша фосфор хилара тоже хулийт Iаьсашта хулла дисненеш яха лазар па кхетийга, довхана продуктивность лакъъе.

Из тIоагIа пайданера гIулакх хиларах тийнаб дукхахча боахамий кулгалхойн специалисташ. Иьхьабакъда, из дика гIулакх теркал цI дерш а духха ба. Масала, Шалински района «Дижиса» совхозе. Ленинен XX партсъездин цIерагIча колхозашка силоса хьажкIаш хьокхилга шерра дIаьрча дIаьхьеш да, иьхьабакъда, цхьан боахаме диамоний - фосфат тохаш. Из ну боахамийк кулгалхошца кIамаьл хилар тха. Цlхьабараша «Сельхозтехника» бекке ю. Цlхьабараша цу препаратах пайда эцийй а хад.

Цу гIулакха бокъха терпам тIабахийта беза юртбохама министерства, совхозий объединене кулгалхоша.

П. НОВАНОВ,
агроном.

БАЬЦАДААРАШ ЛЕЛАДЕРИИ ГIУЛАКХАШ

Юрта боахама культурани яхарен кийчъярен планаш зайлнеш тIежкхоачашъе лаьхара социалистически дехкараш тIанйидаьр уж шера Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза кIахьетамашца. Уьш толамаш кхоачашдара шоай кIанар па кхоьан тIатеIа кIахьегаш ба колхозхой. Йлат тучейца дахьнад. Кlан муьки пачхьалькхенга деха-кара хлажъа боазама план тIехкхоачашъяьй. Цул совгIа кIы а 1500 тонн хьажкIа йолча дерзI колхозо.

Бакъда, оллаш махкларах: цIьаьн маьхках кхоачам хилара кIахьегамашца шура, дуьх, баьцадаараш, коартол эш.

— Тхо тешам бенна да юрта боахама культурани кхеара планаш оахош кхоачашъергIарах, хIаьта цхьайога продукци яккхара социалистически дехкараш тIехкхоачашлерхларах, — йоаь колхозхоша.

Планагlа 23 эзар центнер баьцадаараш кхе а дан 10100 центнер пачхьалькхенга йоккха езаш ба колхозхой, дукхагIа дакъе пониборан, нарсаш, хохаш, бакдаржаний а йолаш.

Пачхьалькхенга планагIа 8760 центнер алIха помидорани йоккха еза баьцадаараш кхедерий, хIаьта ехкарах 5681 центнер я. Кхы тIа а 500 центнерал кIезигIа йолуш помидорани йоккха дагIа ба уж. Хlинзаллин помидорани чуййена хIара гектара тIара 200 центнер яьнна. Нохч - ГIалгIай Лаьхехьарча Совета депутата Денисова Антонина Николаевна кулгалдеча бригада хIара гектара тIара 264 центнер яьккхай. Иштта лаьхара йьхкамаш гойт Шпиленна Таисия Алексеевнас кулгалдеча бригада коллектино а.

Шlаккха ца хиннача тайпара дика хьийькай укх шера баьцадара горошек. Ерригача колхоза 49 гектарах хIаранне тIара 55,1 центнер баьцара горошек яьккхай. Кхы а лаьхара хьокхам баьккхаб А. Н. Денисовай бригада — хIара гектара тIара 65,6 центнер. Уьхьа са самарезьех а цхьан гектара тIара 59 центнер яьккхай.

Укх шера планагIа 20 эзар центнер коартол пачхьалькхенга йоккха езаш я колхоз. Хlанз сихбена коартол тухаш ба колхозхой. Йоккха езачоь хIаьдане пачхьалькхенга кхоалагIа дакъе ехкай.

Де а доагIаш сий деи бола баьцадаараш кхедерал дукха ба колхозе. Ленина орден тIейна Мойсеенко Нина Антоновнай бригада хьинаре кхьаьсаеш я Е. Ф. Глобова, Н. С. Гардиенко, А. С. Воробьева кхыбараш. Цун бригадо яхьар фуна лаьрга дола баьцадараш а.

— Духьхьа уж шера ши тонн помидорий фу Iаданадьд оаха, — йоаь Монашенко. Фуна помидораш кхеен а Нщенко Любовь, Кузина Анна, Маркова Татьяна.

Колхозхоша сий деи, шоашкара хьокхам гойтан кIахьегаш ба № 3 йолча бригада баьцадаараш кхедерал а.

Сомий бешамашта хан - кIанхьа гIулакх деи дика Iунал хьарах ух шера дика хьийькъ колхоза сом. Агротехнически кIанаш ца тулийтан са доалкача хIамашта дуьхьал а кхеаеш а, соаттийнен ядохимикаташца дика, обработка яь И. В. Лагадин бригадир волча бригада бешамашкара сом кIаьста дика кIанйад.

Ишшта сомий бешамаш лелеараша дика къаьхьегарах планагIа пачхьалькхенга 10290 центнер йохха езача хIаьлае 7300 центнер дика сом бехкаб, хIаьта боахама Iадаьп техххоачаш ца торо а а колхоза.

Дика хьийькъ баьцадаараш, сом чуэца колхозашта новкъостад ду районе уружденна, организацеша, предприятеша, ферми гIулакх бехкоакхаме хеташ къаьстта дожжа новкъостад ду Сунженски дсоекомбината коллектино.

Дукккача кIамаьл латта колхозо барт бола коллектив баьцалараашни кхортIам кхаьа чуэца, кийчъяра партен правительстван къдлакха оттадь дехкараи толамаш кхоачадеш уйла тIаеорашь къаьстта а.

Цхьана хIара дийнахь карагIдувлача дика гIулакхашка хьожача шеко ши ух йийлаг1а, пIлтдетка кхоалагIа, хоалдамбета шера баьцадаараш, сом, коартол кIезигIа пачхьалькхенга йоккхера социалистически дехкараи колхозхоша кхоачашдерхларах.

С КУБАНСКИЙ.

Кхаьккий мах лаккхбеннаб

Укх шера цIьоалагIа сентябрь тIакхоачаш тха тIадоаллачех ах тха тIадоаллачех кхаьккий закупочни мах дикка лаккхенна. Цунца цхьана заготкопгораша бекхам лаьцбе беза дIалу бедал дикагIа хилийтара. Сентябрь-октябрь заготкопгоре дIаьлу-чехьарин, кхаьккин дика дац (дукхагIадолча пхиъъе III-IV сортагIа да). «Путь к коммунизму» яхача колхоза йоккай бедала скляде тIехьхьарча хана хьачъенна пачча партега хьожаш кхлор тхо. ДIаала енача 426 цIокех 12 лIа цу эцаш йисар, 32 кхаьккин кхоалагIча сортах хилар, хIаьта воджаш — 1У сортагIа.

ДIалуш йола бедал во хилара керттера баьхьа кхаька Iобийкхачуд тIехьагIа боагIача тайпара тоа ца бар да. Iобаьккхача хьалхарча шин сахьта цхьан кхаьканна № 2 йола 15 — 20 килограмм тух кхаька дола. Иштта тоабаь кхаька цхьоалагIча е, хIун дацца, шоллагIча сортагIа дIаэца тарлу цхьанна ворхI сов луш, диъ-лагIча сортагIа 50 кепиг мара доацача.

В. ЧЕРНОВ,
Юрта боахама продукташ кийчъяргеи дикалгеи кхоачача Сунженски района пачхьалькхен инспектор.

Халкъа заседателий совещани

Укх деношка парто обкома политически деишара IIларга Нохч-ГIалгIай АССР Лаккерча суда пхеллаIга тулбаьна У сессе хьалха Нохч - ГIалгIай Лаккерча суда халкъа заседателий организационни собрани - семинар кхлар.

«КПСС XXIV съезда решенеш кхоьжка республике правосудеи чакхъхарен законаш чIоагIдаргеи дахьгера Нохч - ГIалгIай АССР Лаккерча суда болх товбарех дола халкъа заседателий декхарех дIадар Нохч - ГIалгIай АССР Лаккерча суда заседателалла хIанз кхоалагIа хержача Е. И. Арнольдовас.

Уьсотсерепеш дIаделар халкъа заседателлаш.

Н. ЛИПКУСЬ,
Нохч - ГIалгIай АССР юстице министерства консультант.

СПЕЦИАЛИСТИЙ ЛОАРХIАМ ЛАКХ А БЕШ

ГРОЗНЕНСКИ бурув деттача балхий управленне болх беш ва 150 совгIа инженерно-технически бохлло. Царех дукхагIа-раш тоьал йоккха практически опыт а йолаш лакха квалификацировании специалисташ ба.

Инженерни кхъьсаргамах пайда дикагIа эцар, инженерийн техникин творчески цхьаьна произволственна чура цун резервааш лакарадеш эффективность лаккъярда тIадерзадар — партийни комитетои цеховой партийни организацеехеи хилдаза терхаллеш дола деш.

Управленне болх беш я цун начальника А. Ж. Корнаева кулгалдеш йола технико-экономически совет. Уьхьа еанарш, цхьаьна вIашагIьеттанни я кхъьсаргам Iилмаларда тIе вIаштIехьбаккхара, керда техничен технологин кхъьсахьара опыт, рационализацеи изобретательстван деша.

Технико - экономически совето партийни комитета новкъостад даьл «Производства дехкар», «Производстван техничеси прогресси дегIаболадаьр», «Инженерна техничеси прогресс», «Мехдальта промышленностера технически прогресс» яхача а кхыча а темаех йола Iилмаларш практически, экономически конференцеш кийчъяран чакхъяхаран.

Конференцеи яруш оача дерхIар халкъа боахама тайп-тайпараш доакъошна, белггала йьхьа мехкадьта промышленносте, технически прогресса доькъара тенденеш йовзийта ца Iеш, общественни вахара ерригача оагIоита цо мел воздействин ю хоьллера хьоь партийни организацеи практически гIулакхашта лостам лулга а да.

Итташ инженерно - технически боллхой яннинаторан па техничеси прогресса тIелъарча болламан къаьсгерами производствон вIашатIехьйоаккхинга эргалдьккха тоадар дукъа дIоаттадеча къоьсаман керте латташ.

Царех бя керттера специалисташ Г. А. Фролов, М. Л. Некрасов, Х. Т. Шанияи, Г. А. Дубровин, Д. И. Комышенко, керттера инженер А. И. Пашалов, центральни инженерно - технически служба начальника заместитель В. В. Эдилсултанов, отделий начальникаш иар заместителаш Ш. А. Абубакаров, М. А. Колзоев, Ф. М. Гершберг, К. К. Кашин, Н. Г. Алексеева, дукхха кхыбараш.

Инженерно - технически болллошта специальни политически нийсо дика яра царга торо хулийт бурув деттарий къаьсгаи вIашатIехьбаккха, цун эффективноста нийса мах бе, къаьсгагча коллективашта юкъе беча идейно-политически балха тIа партийни профсоюзни организацей дика гIолчий хила.

Духкагlболча инженерно - технически боллошна дизза кхоачашдеш цхьаьна доаттабара парткомо вIашагIьеллача комиссе председатель ва инженер-технолог В. А. Эдилсултанов, средстваш, материальни доагор дIаэахийтара тIехьожаш доаттабеча комиссе председатель ва инженер-энергетик нов. Г. А. Дубровин, металлически сортамента керте латт инженер-экономист нов. Ш. А. Абубакаров, массагарча производственни совещанеи — инженер-технолог нов. А. И. Пашалов, кхыбараш.

Инженерно - технически кадрай производственни общественно-политически боля дикка тоабеначь «Череповецки металлургически завода кулгалдеча инженерно-технически боллошна коллективаш членашта идейно-политически кхетам лучча дакъа лаларга хьаьсаьсъа» КПСС ЦК-не бьа собран арабашниа тIехьаГIа.

Из социан ара ма баьллингге а пунгара хьадоагIаш дола партийни организацеи декхаран дийнар партийни комитето. Цун тIехьаГIа из социан бийнеш цеховой звеньеш лиъеш лаьтар мехкадьта промышленностера, технически прогресса доькъара тенденеш йовзийта ца Iеш, общественни вахара ерригача оагIоита цо мел воздействин ю хоьллера хьоь партийни организацеи практически гIулакхашта лостам лулга а да.

Итташ инженерно - технически боллхой яннинаторан па техничеси прогресса,

ХАЛКЪИЙ ДОТТАГІАЛ ХЕСТАДЕШ

МОСКВА. Хьайбашта искусственни дог чуувтадеш бІоолагІа эксперимент кхо СССР уьахщІено лораяра Министерства клинически экспериментальни хирурге Іилма - тохкама Института трансплантацеи искусственни органийн отделе.

Уьхаза кийчъечен хьаечем аппаратех тІехьа тІайбогІача хана пайда эцарга могаш доаца сага дог тІехьагІа донорскичунга хувцарглоаш уьанна хьаллоаттадара. Хьаьта кхы а дІахо — Іьаьхъана

Сийлахь - йоккха Октябрьски социалистически революци кот мазьллинте а дикагІойла гуманистически идеалаш, халкъашта юкъерча доттагІала, партийности, халкъала принципаш чІоагІехара йоккъа дегІаьха Йолаелар Советски мехка литературен искусствои.

Советски Іьаьала шерашка чІоагІа дегІаера вай мехкарча кагийча халкъийн искусство. Дуьхка хьаман дахача вай Дьхен доккхийча кхаьий художественни культурана карагІьалнярех маса1 э йийеш, иохчийн гІалгІайн халкъийн искусство а ишта дегІаера. Вай мехкарча дерригача халкъашца хьа а яьй, дегІа а йоллаьй форма кхаман чулоацам социалистически бола культурен искусствои. Иохч-ПалгІайчене хІинца а я профессионални халкъен театраш, пачхьалкхен филармони, пачхьалкхехь халхара ансамбль, профессиональни художественни, композиторий, йоазонхой, поэтий произведееш. ДикагІболча сеаетски художникний традицеи дІахо дегІа а йоаллаеш, вай республика искусстве дешаллаш цхьа творчества керттерчарех ишъа тема дерзІ интернационални дотгагІала тема.

Республика театрий репертураца хьежача кІоаргга тешш цу лоархІамерча деша бокхха тергкам бен хиларах.

Хьаьгарга вай Нурадилов Ханпашай цІерагІдола Иохч-ПалгІай паччахьалхен драматически театр. Цу театра репертуаре я иохчийн гІалгІайн автор

хана сага организма чу болу бухлургболаш дола искусствени дог хьолара. Из тайна аппарат чуоттаьяь хьайбаш хІинца ши дни ши бийсен гаргга ха йоаккхаш дагардда.

Искусственни дегаца еш йола эксперименташ СССР-он, США-си ишъна делладеча гІулакхий плана юьхьенъкъай.

СУРТА ТІА: медсестрай бе доаьл искусственни дог.

А. ПУШКАРЕВА сурт. ТАСС фотохроника.

КЕРДА КНИЖКАШ

Духха ха йоаццаш Иохч - ПалгІай книшкин издательствас кепа теха арахийцай моттигерча авторий массехи произведееш. Царна юьхь да писателя С. Чахкиева «Бертий бийсаш» яха эрсий меттала дьаьнка роман, поэтесай Р. Ахматовай «Камыршаш» яха нердача стихай сборнин, Иохч-ПалгІай истореи, меттеи, литературан Іилман - тохкама института болкІоечу А. Мальсагова «Заманца гІа боаханш» яха статьяй сборнин.

Уж книжкаш наслта дохкаш хургда республика книшкин тиқашна.

С. БЕРДОВ.

ФУТБОЛ

ХІАРА КОТАЛОН ЛАКХА МАХ БА

Чакхйолаш латт уьх шерара мехка футболаш хьалхара тІом моттиг яхкхара «А» класса П-ча лига III-ча зоне довзуча командашта юкъера яхьаш. ЧІоагІа къахьет «Терек» командина финише шоайла кхо очко хьалхабаьнача «Кубана» футболисташа тІаьхе гІеоташ. Уьх тІехьхьарга шин туре Тулен новомосковскем маьхера йиъ очко яьккхар цар.

Котбовла уйла йоллаш дІадолдир вай футболисташа самардийнахь. С. Ордженикидзе цІенагІча стадионе Ленинканерча «Шинарканца» ВІаннІехтера а. Хьалхарча минуташка денз атта хьаьий наІарашка чакхбуьй вай напалношеш. ИхоалагІеш минуте «Шинарка» вочагІаера. Спринаца юхь-дуьхьала отт «Терека» капитан. Ихьабакъла, Якушкина теха, бургаш пхатарах кхет. Хьалхарча тІом ду 30-ча гол тоттуьйна кьатуьн бола моттигаш хьа а дуьхь вийселлар вай футболистий. Іхьабакъла, гол 40-ча минуте мара хиламбар. Хьаьий наІарашца тІаьна Москве хьалха мешаш тІехьагІа бургаш кхьаьар Акчурина. Грознений полуэащитника наІарашкахь теха бургаш лаца Терехов. Ши минута тІехьа